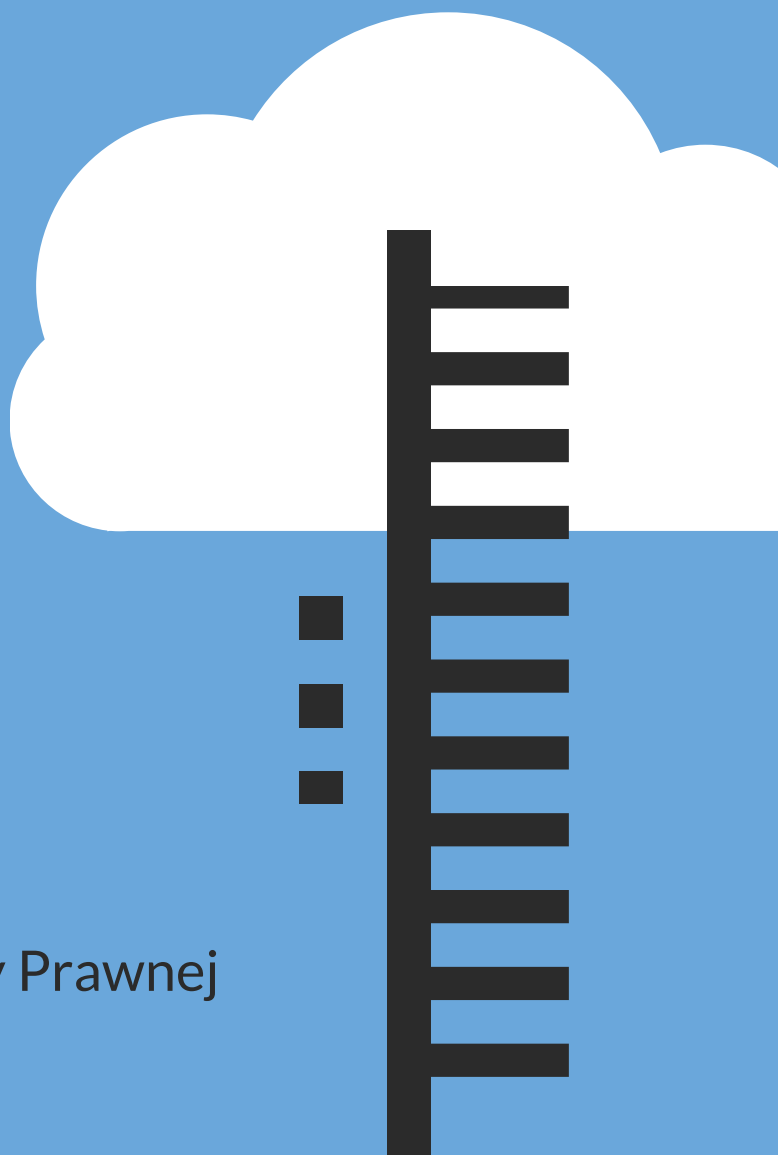

CYKL O MEDIACJI

CZĘŚĆ II

Mediator w postępowaniu
w sprawach cywilnych

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej
nr 7 w Poznaniu
Fundacja TAIURUS

Krótki rys historyczny

Postępowanie mediacyjne w sprawach cywilnych zostało wprowadzone do polskiego prawa cywilnego w 2005r. W 2015r. model mediacji w sprawach cywilnych został znowelizowany (ustawa z dnia 10 września 2015r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów Dz. U 2015, poz. 1595).

CECHY MEDIACJI

Podstawową cechą mediacji jest dobrowolność i swoboda woli stron w doborze mediatora, a także dowolność w określaniu zakresu czynności mediacyjnych. Dobrowolność oznacza, iż to strony decydują zarówno o przystąpieniu do postępowania mediacyjnego, o osobie mediatora oraz o zasadach tegoż postępowania.

mediator

Mediatorem może być
każda osoba fizyczna
mająca pełną zdolność
do czynności
prawnych,
korzystająca z pełni
praw publicznych.

KTO MOŻE ZOSTAĆ MEDIATOREM?

Mediatorem **nie** może być sędzia sprawujący urząd, jednak może nim być sędzia w stanie spoczynku. **Mediator stały**, działający przy sądzie okręgowym, musi mieć ukończone 26 lat, nie może być karany za przestępstwo umyślne, znać język polski i posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji.

ZADANIA I OBOWIĄZKI MEDIATORA

W przepisach polskiego prawa cywilnego nie zostały określone wprost wszystkie zadania i obowiązki mediatora. Zadania i obowiązki mediatora winny być określone w umowie o świadczenie usługi mediacyjnej.

mediator z ośrodka mediacyjnego

W przypadku wyboru mediatora z listy mediatorów prowadzonych przez dany ośrodek mediacyjny określenie zadań i obowiązków mediatora, w części nie określonej przez przepisy powszechnie obowiązujące, należy do ośrodka mediacyjnego. Ośrodki mediacyjne, dbając o profesjonalizm i staranność w działaniu mediatora, ustalają stosowne wymogi zawarte w kodeksach etyki i standardach prowadzenia mediacji. Sam mediator ma natomiast prawo odstąpić od umowy w sprawie mediacji, jeżeli warunki zaproponowane przez strony są sprzeczne z normami i zasadami przyjętymi w danej organizacji skupiającej mediatorów.

DWIE GRUPY MEDIATORÓW

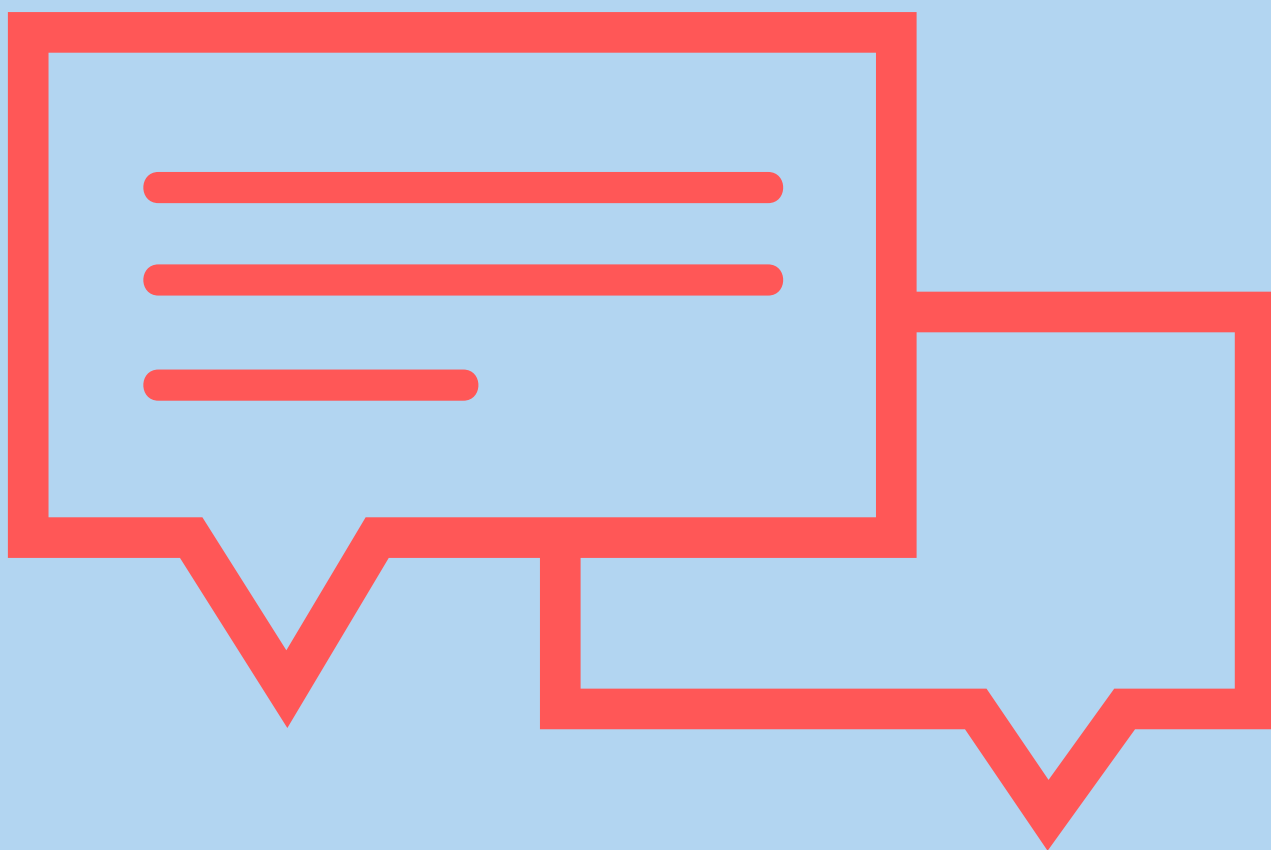
Obecnie wykształcił się dychotomiczny podział na dwie grupy mediatorów.

- Pierwsza grupę stanowią **stali mediatorzy wpisani na listę mediatorów**, które to listy prowadzone są przez prezesów sądów okręgowych.

- Druga grupę stanowią natomiast **pozostali mediatorzy wpisani na listy prowadzone przez organizacje pozarządowe lub uczelnie wyższe, oraz tzw. mediatorzy od hoc**, wybierani na zasadzie dowolności przez strony sporu spośród osób dysponujących pełną zdolnością do czynności prawnych oraz pełnią praw publicznych.

Stały mediator

MEDIATOR WPISANY NA LISTĘ
STAŁYCH MEDIATORÓW
DECYZJĄ PREZESA
ODPOWIEDNIEGO SĄDU
OKRĘGOWEGO

stały mediator cd

Kwalifikacje mediatora i tryb nadzoru nad wykonywaniem przez niego czynności mediacyjnych określają przepisy

art. 157a do 157f Ustawy z dnia 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2019, poz. 52 ze zm.).

Sąd sprawuje nadzór nad działaniami stałych mediatorów, jednakże przepisy nie przewidują odpowiedzialności Skarbu Państwa za działania stałego mediatora.

wybór mediatora

WYBÓR OSOBY MEDIATORA
NALEŻY DO STRON SPORU
A NIE DO SĄDU, A WIĘC TO
STRONY SPORU BIORĄ NA
SIEBIE ODPOWIEDZIALNOŚĆ
ZA WYBÓR.

WAŻNE!

Należy zwrócić
uwagę, iż mediator
nie ma prawnego
obowiązku zawarcia
umowy
odpowiedzialności
cywilnej za szkody
wyrządzone przy
prowadzeniu
mediacji.

odmowa:

Mediator stały ma prawo odmowy przyjęcia konkretnej sprawy do prowadzenia, jednakże musi wskazać konkretne i ważne przyczyny odmowy.

Natomiast mediator pełniący swoją funkcję ad hoc, oraz mediator działający przy ośrodku medialnym mogą odmówić przyjęcia sprawy bez podawania konkretnej przyczyny w terminie tygodniowym od dnia powierzenia sprawy (chyba, że na przykład dany ośrodek mediacyjny ma zastrzone wymogi w tym zakresie).

Nadzór sądu nad stałymi mediatorami polega na możliwości bieżącej weryfikacji działalności danego mediatora, a nawet na możliwości skreślenia jego z listy w przypadku uzasadnionych zastrzeżeń i negatywnej oceny związanej w niewłaściwym wykonywaniem przez niego obowiązków.

koordynator ds. mediacji

W każdym sądzie
okręgowym wyznacza
się koordynatora do
spraw mediacji.

Koordinator do spraw
mediacji wspomaga
prezesa danego sądu
okręgowego
w sprawach związanych
z funkcjonowaniem
zespołu mediatorów.

Umowa

Prawa i obowiązki mediatora określa przede wszystkim umowa łącząca strony.

W przypadku mediatorów działających przy ośrodkach mediacji możliwym jest, iż to dany ośrodek weźmie na siebie ustalenie obowiązków mediatora, przy czym pomocne mogą być w takim przypadku kodeksy etyki i standardy wyznaczone przez te ośrodki.

ZAKRES DZIAŁAŃ MEDIATORA:

Mediacja w sprawach cywilnych powinna mieć szeroki zakres zastosowania

o raz nawiązywać do ugody sądowej. Przy czym pod mediację powinny być poddawane sprawy zarówno sensu stricto cywilne, jak i rodzinne, gospodarcze i pracownicze. Jednakże nie wszystkie sprawy z zakresu prawa cywilnego mogą być zakończone ugodą (np. sprawy wieczystoksięgowe, ustalenia ojcostwa

i macierzyństwa, ubezwłasnowolnienie, z zakresu ubezpieczeń społecznych). Innymi słowy, zakres działań mediatora uzależniony jest od możliwości zawarcia ugody sądowej w przedmiotowej sprawie

kiedy sąd nie zatwierdzi ugody zawartej przed mediatorem?

Sąd może nie zatwierdzić ugody w przedmiotowej sprawie jeżeli jest ona sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego, bądź też służy do obejścia prawa, nadto kiedy zawiera sprzeczności albo jest niezrozumiała.

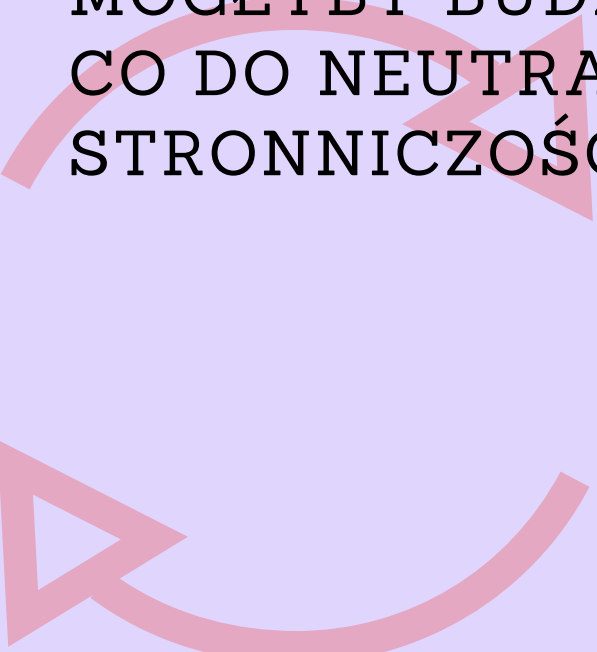
Ocena czy w danej sprawie możliwe jest zawarcie ugody należy do sądu prowadzącego postępowanie w danej sprawie.

ZADANIA MEDIATORA W SPRAWACH RODZINNYCH

Szczególne zadania w polskim systemie prawnym ma mediator w sprawach rodzinnych i opiekuńczych. Zwłaszcza w sprawach związanych z ustaleniem sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej nad dzieckiem wskazany jest zawarcie stosownego porozumienia między rodzicami, albowiem takie uregulowanie lepiej rokuje na przyszłość pod kątem trwałości i wywiązywania się stron z zawartych postanowień. Jednakże od mediatora wymaga się w takim przypadku szczególnej wiedzy i umiejętności w rozwiązywaniu skomplikowanych sporów rodzicielskich, ze szczególnym uwzględnieniem dobra dziecka.

bezstronność

WAŻNĄ CECHĄ MEDIATORA
JAKĄ JEST BEZSTRONNOŚĆ.
MEDIATOR NIE POWINIEN
POZOSTAWAĆ Z ŻADNĄ ZE
STRON W ZALEŻNOŚCI CZY TEŻ
RELACJACH, KTÓRE CHOCIAŻBY
W NAJMNIEJSZYM STOPNIU
MOGŁYBY BUDZIĆ WĄTPLIWOŚCI
CO DO NEUTRALNOŚCI CZY TEŻ
STRONNICZOŚCI.

poufność

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE JEST NIEJAWNE, JEDNAKŻE STRONY MOGĄ NA WSPÓLNY WNIOSEK WYRAZIĆ ZGODĘ NA UDZIAŁ W NIM INNYM OSOBOM, JEDNAKŻE WYŁĄCZNIE PO UZYSKANIU AKCEPTACJI MEDIATORA. NARUSZENIE POUFNOŚCI PRZEZ MEDIATORA MOŻE SKUTKOWAĆ ODPOWIEDZIALNOŚCI ODSZKODOWAWCZĄ NA PODSTAWIE ART. 471 KODEKSU CYWILNEGO. MEDIATOR MA NIE TYLKO PRAWO ALE RÓWNIEŻ OBOWIĄZEK ZAPOZNANIA SIĘ Z AKTAMI SPRAWY. NA MEDIATORZE CIAŻY RÓWNIEŻ OBOWIĄZEK ZORGANIZOWANIA I PRZEPROWADZENIA POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO.

wynagrodzenie

MEDIATOR MA PRAWO DO WYNAGRODZENIA. W PRZYPADKU MEDIACJI WSZCZĘTEJ Z INICJATYWY SĄDU, O USTALENIU I PRYZNANIU WYNAGRODZENIA DECYDUJE SĄD.

ZGODNIE Z OGÓLNA ZASADĄ WYNAGRODZENIE MEDIATORA ORAZ ZWROT PONIESIONYCH PRZEZ NIEGO WYDATKÓW OBCIĄŻA STRONĘ POSTĘPOWANIA. SZCZEGÓŁOWE REGULACJE ODNOŚNIE WYNAGRODZENIA MEDIATORA OKREŚLA ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI Z DNIA 20 CZERWCA 2016R. W SPRAWIE WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA I PODLEGAJĄCYCH ZWROTOWI WYDATKÓW MEDIATORA W POSTĘPOWANIU CYWILNYM (DZ. U. 2016, POZ. 921).

wynagrodzenie cd.

ZWROT KOSZTÓW I WYDATKÓW
PONIESIONYCH NA MEDIATORA
POWINIEN NATOMIAST
DOTYCZYĆ WYŁĄCZNIE
WYDATKÓW NIEZBĘDNYCH I
RACJONALNIE UZASADNIONYCH.
STRONY POSTĘPOWANIA SĄ
ODPOWIEDZIALNE WOBEC
MEDIATORA NA ZASADZIE
ODPOWIEDZIALNOŚCI
SOLIDARNEJ.

rola mediatora

- Rola mediatora w szeroko rozumianych sporach cywilnych w ostatnim czasie systematycznie rośnie.
- Mediatorów cechuje coraz wyższy poziom wiedzy w zakresie obowiązującego ustawodawstwa oraz umiejętności w zakresie rozwiązywania sporów.
- W środowisku mediatorów rośnie natomiast poczucie konieczności specjalizacji zawodowej, wyznaczona charakterem spraw przyjmowanych do specjalizacji